

PRAMENY A LITERATURA K VIKTORU ULLMANNovi V ČESKÉ REPUBLICĚ A V ČEŠTINĚ

1/Hlavní archivní fondy na území České republiky, obsahující
pramenné dokumenty k životu a dílu V.U. (v němčině i češtině):

Praha:

Národní archiv ČR (Fond 114 – Úřad říšského protektora,
Fond Policejní ředitelství I, 1921–1938,
Fond Policejní ředitelství II, 1941–1950)

Židovské muzeum (sbírka k dějinám šoa – částečná pozůstalost Viktora Ullmanna, mj.
autograf Klavírního koncertu)

České muzeum hudby (pozůstalost Aloise Háby)

Univerzita Karlova v Praze. Filosofická fakulta. Ústav hudební vědy (částečná
pozůstalost Viktora Ullmanna - tisky, vydané vlastním nákladem; autograf
opery *Der Sturz des Antichrist* / Pád Antikrista; autorský strojopis „Der fremde
Passagier. Tagebuch in Versen“ / Cizí pasažér. Deník ve verších)

Terezín:

Památník Terezín (Heřmanova sbírka)

2/ Ullmannova literární díla a libreta k operám a melodramu (v češtině):

Viktor Ullmann: *Cizí pasažér. Deník ve verších* (překlad Vlasta Reittererová, komentář
Jan Dostal), nakl. David Voda – Bibliotheca Enigmatica, Olomouc 2014

Viktor Ullmann: *Pád Antikrista* (překlad libreta Vlasta Reittererová), nakl. David Voda
– Bibliotheca Enigmatica, Olomouc 2014 (u příležitosti české premiéry opery v MD
Olomouc)

Viktor Ullmann: *Císař Atlantidy aneb Odepření smrti* – překlady:

a/ Martin Stolbenko – pro inscenaci Národního divadla v Praze (česká premiéra
30. 11. 1995; uložení či vydání textu se nepodařilo dohledat)

b/ Jaromír Nohavica (jazyková spolupráce: Magdalena Živná) – in: Viktor Ullmann:
Rozbitý džbán, Císař Atlantidy aneb Odepření smrti. Programová brožura
k premiéře inscenace Národního divadla moravskoslezského v Ostravě (ed. Juraj
Bajús), Ostrava únor 2023

Viktor Ullmann: *Rozbitý džbán* – překlad libreta: Jaromír Nohavica (jazyková
spolupráce: Magdalena Živná) – in: Viktor Ullmann: *Rozbitý džbán, Císař*

Atlantidy aneb Odepření smrti. Programová brožura k premiéře inscenace Národního divadla moravskoslezského v Ostravě (ed. Juraj Bajús), Ostrava únor 2023
Viktor Ullmann: *Píseň o životě a smrti korneta Kryštofa Rilka* (překlad Radovan Lukavský) – pro inscenaci Národního divadla v Praze (česká premiéra 30. 11. 1995; uložení či vydání textu se nepodařilo dohledat)

3/ Odborná literatura k osobě a dílu Viktora Ullmanna, dostupná v češtině

3.1: Primární literatura:

- Benetková (Reittererová) Vlasta: *Alois Hába a Viktor Ullmann – doteky života a díla*, in: *Hudební věda* 31, 1994, č. 1, s. 3–24.
- Benetková (Reittererová) Vlasta: *Symbolistická poezie a hudba*, in: *Opus musicum* 16, 1994, č. 1, s. 1–8.
- Benetková (Reittererová) Vlasta: *Ke kontextům hudebního vývoje v Čechách mezi válkami*, in: *Hudební věda* 32, 1995, č. 1, s. 55–61.
- Reittererová Vlasta: *Viktor Ullmann – Těžké je opustit krásu*. Stať v bukletu CD *Viktor Ullmann. Schwer ist das Schöne zu lassen. Těžké je opustit krásu. Písně pro soprán a klavír*, Arco diva Praha 2015
- Reittererová Vlasta: „Existují hudebníci, kteří dělají hudbu, a takoví, kteří dělají hudební dějiny.“ *Viktor Ullmann (1898–1944)*, *Musicologica Olomucensia* 31, 2020, s. 93–144
- Reittererová Vlasta: *Operní tvorba Viktora Ullmanna*, in: *Viktor Ullmann: Rozbitý džbán, Císař Atlantidy aneb Odepření smrti*. Programová brožura k premiéře inscenace Národního divadla moravskoslezského v Ostravě (ed. Juraj Bajús), Ostrava únor 2023, s. 19–33
- Kocur Jiří: *Viktor Ullmann*, diplomová práce, FF UK v Praze, 1966
- Ludvová Jitka: *Německý hudební život v Praze, 1880–1939*, in: *Uměnovědné studie* 4 (1983), s. 51–183
- Ludvová Jitka: *Viktor Ullmann*, in: *Hudební věda* 16 (1979), s. 99–122
- Ludvová, Jitka: *Neznámý Rozbitý džbán*, in: *Hudební rozhledy* 32, 1980, s. 470–473
- Živná Magdalena (ed.): *Viktor Ullmann. Svědek a oběť apokalypsy. 1914–1944*. (publikace k výstavě, Clam-Gallasův palác Praha, 9. 4. – 21. 5. 2015), Archiv hlavního města Prahy 2015
- Živná Magdalena (editorka a autorka textů): *Ullmannovské slavnosti 2018* (programová brožura k 1. ročníku festivalu), Městská knihovna Český Těšín 2018
- Živná Magdalena (editorka a autorka textů): *Ullmannovské slavnosti 2020* (programová brožura k 2. ročníku festivalu – česky, polsky, německy), Městská knihovna Český Těšín 2020
- Živná Magdalena (editorka a autorka textů): *Ullmannovské slavnosti 2022* (programová brožura k 3. ročníku festivalu – česky, polsky, německy), Městská knihovna Český Těšín 2022

Atlantidy aneb Odepření smrti. Programová brožura k premiéře inscenace Národního divadla moravskoslezského v Ostravě (ed. Juraj Bajús), Ostrava únor 2023
Viktor Ullmann: *Píseň o životě a smrti korneta Kryštofa Rilka* (překlad Radovan Lukavský) – pro inscenaci Národního divadla v Praze (česká premiéra 30. 11. 1995; uložení či vydání textu se nepodařilo dohledat)

3/ Odborná literatura k osobě a dílu Viktora Ullmanna, dostupná v češtině

3.1: Primární literatura:

- Benetková (Reittererová) Vlasta: *Alois Hába a Viktor Ullmann – doteky života a díla*, in: *Hudební věda* 31, 1994, č. 1, s. 3–24.
- Benetková (Reittererová) Vlasta: *Symbolistická poezie a hudba*, in: *Opus musicum* 16, 1994, č. 1, s. 1–8.
- Benetková (Reittererová) Vlasta: *Ke kontextům hudebního vývoje v Čechách mezi válkami*, in: *Hudební věda* 32, 1995, č. 1, s. 55–61.
- Reittererová Vlasta: *Viktor Ullmann – Těžké je opustit krásu*. Stať v bukletu CD *Viktor Ullmann. Schwer ist das Schöne zu lassen. Těžké je opustit krásu. Písně pro soprán a klavír*, Arco diva Praha 2015
- Reittererová Vlasta: „Existují hudebníci, kteří dělají hudbu, a takoví, kteří dělají hudební dějiny.“ *Viktor Ullmann (1898–1944)*, *Musicologica Olomucensia* 31, 2020, s. 93–144
- Reittererová Vlasta: *Operní tvorba Viktora Ullmanna*, in: *Viktor Ullmann: Rozbitý džbán, Císař Atlantidy aneb Odepření smrti*. Programová brožura k premiéře inscenace Národního divadla moravskoslezského v Ostravě (ed. Juraj Bajús), Ostrava únor 2023, s. 19–33
- Kocur Jiří: *Viktor Ullmann*, diplomová práce, FF UK v Praze, 1966
- Ludvová Jitka: *Německý hudební život v Praze, 1880–1939*, in: *Uměnovědné studie* 4 (1983), s. 51–183
- Ludvová Jitka: *Viktor Ullmann*, in: *Hudební věda* 16 (1979), s. 99–122
- Ludvová, Jitka: *Neznámý Rozbitý džbán*, in: *Hudební rozhledy* 32, 1980, s. 470–473
- Živná Magdalena (ed.): *Viktor Ullmann. Svědek a oběť apokalypsy. 1914–1944*. (publikace k výstavě, Clam-Gallasův palác Praha, 9. 4. – 21. 5. 2015), Archiv hlavního města Prahy 2015
- Živná Magdalena (editorka a autorka textů): *Ullmannovské slavnosti 2018* (programová brožura k 1. ročníku festivalu), Městská knihovna Český Těšín 2018
- Živná Magdalena (editorka a autorka textů): *Ullmannovské slavnosti 2020* (programová brožura k 2. ročníku festivalu – česky, polsky, německy), Městská knihovna Český Těšín 2020
- Živná Magdalena (editorka a autorka textů): *Ullmannovské slavnosti 2022* (programová brožura k 3. ročníku festivalu – česky, polsky, německy), Městská knihovna Český Těšín 2022

Živná Magdalena: *Viktor Ullmann. Neklidný Středoevropan* (libreto výstavy k 120. výročí narození Viktora Ullmanna, Český Těšín 2018), vydání u příležitosti premiéry jeho operních děl v Národním divadle moravskoslezském 16. a 18. února 2023 (česky, polsky, německy), vydalo Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě, 2023

3.2: Internetové zdroje:

www.viktor-ullmann-festival.cz

www.ndm.cz

www.ullmann-lieder.com

www.ceskyhudebnislovník.cz

články a recenze V. Reittererové, M. Živné a dalších autorů v internetových médiích

www.operaplus.cz, www.klasikaplus.cz, www.hudebnirozhledy.cz

<https://encyklopedie.praha2.cz> – Pamětní desky

<https://encyklopedie.praha2.cz> - Osobnosti

Wikipedia

YouTube

3.3: Sekundární literatura

Adler H. G.: *Terezín 1941–1945. Tvář nuceného společenství I.-III.* (překlad z němčiny: Lenka Šedová), Barister & Principal, Brno 2006–2007 (II. díl obsahuje též samostatnou kapitolu, věnovanou kulturnímu životu; na s. 489–490 pak autor uvádí stručné portréty zde internovaných skladatelů vč. Viktora Ullmanna)

Kuna Milan: *Hudba na hranici života*, Naše vojsko, Praha 1990

Kuna Milan: *Hudba vzdoru a naděje. Terezín 1941–1945*, Editio Bärenreiter, Praha 2000

Ludvová Jitka: *Až k hořkému konci. Pražské německé divadlo 1845–1945*, Institut umění – Divadelní ústav a Academia, Praha 2012

Saintourens Thomas: *Maestro. Pátrání po hudbě z koncentračních táborů* (překlad z francouzštiny: Hana Běliková), Volvox Globator a Ústav pro studium totalitních režimů, Praha 2014

Vrbka Tomáš: *Státní opera Praha. Historie divadla v obrazech a datech, Opera 1888–2003*, Státní opera Praha a Slovart, Praha 2004.

Vrbka Tomáš: *Státní opera Praha. Historie divadla v obrazech a datech. Opereta a balet 1888–2008*, Národní divadlo v Praze, Praha 2010